

[Morten Lange.]

fra at vi meget hurtigt bliver nødt til at få sat i funktion. En af inflationskilderne er jo netop de meget store arbejdsfrie indtægter ved jordspekulation. Det er svært at bremse dem; en kapitalvindingskat med tænder er en af de muligheder, der foreligger, og det er en af de muligheder, som vi, så vidt jeg kan se, bliver nødt til at benytte os af.

Vi bliver i det hele taget nødt til at se ganske alvorligt på hele området omkring vor rentepolitik og måske gennemføre en hel del foranstaltninger, der kan sikre os en lavere rente. Vi har i et stykke tid haft en kreditrationering; den har sine fordele, og den har sine mangler — jeg har fornemmelsen af, at især over for kommunerne er manglerne ved at være de mest udtalte, så jeg tror, vi bliver nødt til at overveje, om ikke kommunernes mulighed for at rejse lån nødvendigvis må forøges i den kommende tid. Samtidig er det mit indtryk, at inflationstrykket på det allersidste er faldet noget; her i Danmark, hvilket skulle give muligheder for, at en lavrentepolitik kunne blive en virkelig realitet. Renten falder imidlertid ikke af sig selv; selv om inflationen ikke trykker så meget, som den måske har gjort, vil det stadig være sådan, at renten meget nemt bliver hængende. Vi skal derfor gøre noget aktivt på dette område.

Vi har i årets løb fået en ny lovgivning vedrørende kommunernes forhold. Den var ikke nær så vidtgående, som vi fra vor side kunne have ønsket det — jeg synes, det ser ud, som om den allerede er gammeldags — men den antyder dog, at vi har fået en lille smule skred i det efter min mening helt afgørende politiske område, som hedder planlægning — der er efterhånden så mange fine ord for det: fysisk planlægning, og hvad man ellers kan kalde det. Planlægningen af statens arbejdsområder forekommer mig at være selve kernen i en konstruktiv, fremadrettet politik.

Det har naturligvis været en fordel i hvert fald for oversigten, at vi har fået udarbejdet tre års budgetter; men de dækker jo i realiteten kun, hvad der allerede er vedtaget og omtrent er på tegnebordet. Der er meget lidt nyt gemt i noget tre års budget; det er snarere en fortegnelse over

de planer, som mere eller mindre er godkendt. Jeg tror, vi skal væsentligt længere. Vi skal formodentlig have budgetter, som i hvert fald peger en halv snes eller måske endnu flere år frem; i øjeblikket er 1980, jo sådan et fornuftigt skæringstidspunkt, og jeg tror ikke, at en planlægning kan række stort kortere, hvis den skal være effektiv. Det vil føre meget betydelige opgaver ind i vort politiske arbejde, ikke mindst for regeringen, for det må jo være en primær opgave at koordinere de forskellige planlægningsområder, og ikke mindst at komme frem til en fornuftig prioritering. Det sidste er nok det værste, for det er ikke så forfærdelig svært at nævne 10 forskellige områder, hvor man kunne investere 1 milliard kr. eller mere; men det er meget, meget vanskeligt på en fornuftig og gennearbejdet baggrund at opnå flertal for, hvilket af disse områder der skal have prioritet fremfor det andet. Ikke desto mindre kan vi ikke gennemføre alle ting på én gang, og prioriteringsfølgen er netop noget af det, som i højeste grad kræver politisk ansvar, politisk gennemtænkning og til sidst en beslutning. Her er det ganske klart, at nogle, som synes, at noget er meget vigtigt, bliver nødt til at bøje sig for andre, som kan vise, at det, som de ønsker at prioritere højere, ikke alene er meget vigtigt, men meget, meget vigtigt.

Folketingsåret har budt på en række fremskridt på de socialpolitiske områder. Vi har fået en bedre arbejdsløshedsunderstøttelse, vi har fået bedre sygedagpenge og bedre moderskabsydelse. Det er klart, at her er et område, som ikke mindst det nye flertal har en vital interesse i, og hvor vi også har en vital interesse i at komme videre. Det er stadig væk et område, hvor vi har meget alvorlige mangler i det, vi har nået: plejehjem og børne- og ungdomsforsorg slæber alvorligt bagefter!

Der er derudover en række områder, som anduver det sociale område, hvor fremskridt efter min opfattelse må komme inden lang tid. Vi har fra mit partis side fremsat forslag til en friere lovgivning om abort, og det har jo i hvert fald vakt en overordentlig levende debat. Debatten har vist, at udviklingen længst er løbet fra en lov, der dog ikke er mere end 10 år gammel. Udviklingen i vor tider rider nu forholdsvis